

9. srpna 1854 čís. 208 ř. z., že soudy jednají v mimosporném řízení jen pokud jim to zákony nařizují. Jest tedy pravidlem, že o sporných nárocích soukromoprávních se jedná a rozhoduje pořadem práva, pokud by výjimečné zákony nepředpisovaly opak. Takového výjimečného předpisu pro souzený případ není. Zákon o ochraně nájemníků obsahuje předpisy o řízení mimosporném toliko pro jednání a rozhodování o přípustnosti výpovědi (§ 4 odst. 2) a o zvýšení nebo úpravu nájemného (§ 23 odst. 3), nikoli však také pro nároky stanovené v §u 1 odst. (3), o který tu jde, ani pro obdobné nároky podle §u 1 odst. (2) čís. 9, ani pro jiné nároky stanovené v témže zákoně, na př. v §§ 18. a 20, na které již rekursní soud správně poukázal. Ve všech těchto případech nastupuje již zase pravidlo pořadu práva. Poukazuje-li dovolací rekurs na předpisy §§ 5 a 23 zák. o ochr. náj. ve příčině útrat a vyvozuje-li z toho, že to jsou právě výjimky, ve kterých platí řízení sporné a že jinak se provádí zákon o ochraně nájemníků v řízení mimosporném, spočívá tento názor na neporozumění uvedeným předpisům, které právě jsou určeny pro řízení mimosporné a byly nutny, ježto by jinak v řízení mimosporném, kde není stran ve smyslu civilního řádu soudního a kde není přisudku útrat jednomu účastníku proti druhému, bez zvláštního zákonného předpisu o náhradě útrat nemohlo býti rozhodováno. Předpis §u 29 zák. o ochr. náj., na který dovolací rekurs rovněž odkazuje, platí co do poplatků zase jen pro řízení mimosporné v tomto zákoně nařízené.

Čís. 6833.

Pro rozsah nároku na věno jest rozhodnou doba, kdy byl nárok vznesen.

Při výměře výše věna dlužno vzítí za základ majetek obou rodičů.

Vyplacení věna nelze uložit rodičům rukou společnou a nerozdílnou.

Při výměře věna nelze uložit povinnost platiti úroky za dobu minulou.

(Rozh. ze dne 24. února 1927, R I 121/27.)

K žádosti provdané dcery uložil soud první stolice rodičům, by jí vyplatili věno 208.000 Kč rukou společnou a nerozdílnou. Rekursní soud k rekursům dcery a rodičů změnil napadené usnesení v ten rozum, že uložil rodičům vyplatiti věno 250.000 Kč rukou společnou a nerozdílnou do šesti měsíců.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacím rekursům dcery a rodičů potud, že určil věno na 170.000 Kč, jež jsou do dvou měsíců povinni rodiče vyplatiti, otec 120.000 Kč a matka 50.000 Kč.

Důvody:

Manželé Jan a Marie V-ovi nemohou odpírati své manželské dceři Marii V-ové, provdané R-ové, věno z důvodu, že se provdala proti jejich vůli, když sami připouštějí, že dali svolení ke sňatku. Proč tak učinili,

nepadá na váhu, a jest i nedůležitým, že si Marie R-ová prý proti vůli rodičů učinila známost s nynějším svým manželem, pak-li jen vskutku se sňatkem souhlasili a souhlas ten před sňatkem dali. Ani výslovného souhlasu nebylo třeba, nehledíc k tomu, že alespoň Jan V. musil projevit souhlas výslovně, poněvadž tehdy ještě nezletilá Marie R-ová sňatek jinak platně dojednati ani nemohla. Bez významu jest, že snad ženich a jeho rodiče prohlašovali, že nechtějí věna, neboť tito nebyli oprávněni jednati za žadatelku. Ale stěžovatelé V-ovi nemají pravdu ani v tom, že rozsah nároku na věno se posuzuje podle poměrů v čase, kdy sňatek byl sjednán, neboť ze znění zákona to neplyne najmě nedá se uhájiti mínění, že nárok na věno vzniká vejitím ve sňatek, již vzhledem k tomu, že § 1220 obč. zák. přiznává nárok na věno n e v ě s t ě, a že tudíž nárok na určení věna může býti uplatňován i před sňatkem (srov. rozh. sb. n. s. 273). Ale vyživovací povaha věna mluví zřejmě pro správnost názoru opačného, že totiž rozhodna jest doba, kdy byl nárok na věno činěn, pokud se týče žádost za určení věna na soud byla podána, jemuž přiklonil se Nejvyšší soud i v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 3576 a jimž právem se řídili nižší soudové. Bylo tedy právem vyšetřeno nynější jmění rodičů a jedině mohlo by se vytknouti, že nebylo zapotřebí přísného vypátrání jeho stavu (§ 1221 obč. zák.). Při vyměření výše věna sluší podle doslovu §u 1220 obč. zák. vzíti za základ majetek obou rodičů (viz slova zákona « ein i h r e m Stande und Vermögen angemessenes Heiratsgut»). Vzaly proto nižší soudy právem za základ jmění obou manželů V-ových zjištěné asi na 1,200.000 Kč. Uváží-li se, že žadatelka má ještě dva sourozence a že od rodičů již obdržela výbavu, která ,jak strany se dohodly, měla v době předání cenu 30.000 Kč, jest věno stavu a jmění rodičů přiměřené stanoviti na 170.000 Kč a bylo proto ve směru tom vyhověno dovolacímu rekursu manželů V-ových. Manželé tito stěžují si však právem i proto, že vyplacení věna bylo jim uloženo rukou společnou a nedílnou, ačkoliv ze znění §u 1220 obč. zák. a z citování §§ 141—143 obč. zák. v něm vyplývá, že zákon jak již shora bylo naznačeno, pokládá zřízení věna za výron povinnosti děti živiti a zaopatřiti, z čeho plyne, že povinnost, zříditi věno, jest souběžná s povinností vyživovací, jež uložena jest předkům manželské dcery uvedeným v §§ 141—143 obč. zák., ale nikoliv všem společně, nýbrž v tom pořadí, v němž tito předkové jsou zavázáni starati se o výživu dítěte, tudíž před všemi jinými nejdříve manželskému otci a pak teprve matce. Bylo proto i v tomto směru vyhověno stížnosti manželů V-ových a uloženo podle zjištěného majetku jejich Janu V-ovi, by vyplatil své dceři Marii R-ové na věno 120.000 Kč a Marii V-ové, by připlatila ze svého 50.000 Kč. Tím jest i vyřízena stížnost Marie R-ové, pokud se dotýká výše věna. Neodůvodněna jest její stížnost i ohledně úroků, neboť věno jest platiti teprve, až povinnost je platiti byla soudem určena, a znamenalo by přiznání úroků za dobu minulou jen zřízení většího věna. Ale pravdu má stěžovatelka, pokud vytýká, že věno podle napadeného usnesení má býti vyplaceno teprve do šesti měsíců, zejména když žádost byla podána dne 23. května 1925 a rodiče měli tedy dosti času, učiniti ve směru tom potřebná opatření a bylo dobu plnění zkrátiti na dva měsíce.